

## FOLKLORA DAYALI ULUSAL KİMLİK OLMAZ

Prof. Dr. ÖZer Ozankaya ile Söyleşi (2. Bölüm)

### - Atatürk'ün ve kurduğu sistemin demokratikliği ile ilgili eleştiriler hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Din adına, bir zümre veya sınıf adına ulusal egemenliği ortadan kaldırmak, oy yoluyla bile olsa, baskı yönetimi kurmak demektir. B bireyin doğuştan vazgeçilmez haklarına saldırı başlamış demektir ve ulusun her bireyinin zulme karşı direniş hakkı doğar. 27 Mayıs Anayasası'nın başlangıcına da bu girmiştir. Demokrat Parti, muhalefeti kapatmak ve susturmaya girişince, tahkikat komisyonunu kurup, hem yargıç hem savcı hem polis yetkilileri ile , üstelik partinin en azılı, partizan milletvekillerinden kurulu bir komisyon muhalefeti kapatmaya girişince 27 Mayıs meşru oldu. 27 Mayıs Anayasası öyle diyor; *Zulme karşı direniş hakkını kullanarak Türk Ulusu baskıcı Demokrat Parti yönetimine karşı koymuştur...*

**Atatürk bu konuyu dört dörtlük bir biçimde insanlık tarihinde ilk kez uygulamaya konmuştur. Bugün 28 Şubat Batı Çalışma Grubu Türk Ordusu içinde ortaya çıkabildiyse zulme karşı direniş hakkı demokrasi kuramının ayrılmaz parçası olduğu içindir.** Milli Güvenlik Kurulu'nda Başbakan sıfatıyla oturan Necmettin Erbakan gıkını çıkaramamıştır. Yaptığımız demokrasinin gereğidir, oylayalım diyememiştir. Böyle bir oylama gayrimeşrudur. Necmettin Erbakan bunu bildiği için susmuştur, yoksa silahtan korktuğu için değil. Türk Ordusu da demokrasinin meşruiyet ilkelerinin gereği olduğunu bildiği için müdahale etmiştir. Evet her toplumda demokrasiyi idare etmek öncelikle sivil siyasetçilerin görevidir. Ama sivil siyasetçiler iflas ediyorsa, vatandaşı kardeş kavgasının eşiğine getiriyorlarsa, bu milletin çocuklarından oluşan Türk Ordusu elbette ki yine bir Anayasal güç olarak müdahale edecektir. Türk Silahlı Kuvvetleri'ne Cumhuriyeti koruma ve kollama görevi veren Atatürk Anayasası bu açıdan da demokrasi kuramına katkıda bulunuyor. Yani marifet midir bir milleti kardeş kavgasına düşürüp, dişiyle, tırnağıyla, satırı sopasıyla birbirinin boğazına girişmesini bekleyip ancak ondan sonra demokrasinin kurulmasını beklemesi.. Bu ilkel bir şeydir.. Maşa varken niye ateşi elimizle tutalım? Böyle bir güce Anayasa'da yer vermek Türk demokrasisine hizmettir. O 2. Cumhuriyetçi kendini bilmezlerin dediği gibi anti-demokratik bir şey değildir. Onların zaten göcündüğü bu... Türk demokrasisi niye bozulamıyor? Mustafa Kemal niye bu kadar başarılı bir toplum mühendisliği uygulaması sergilemiş?

### - Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşanan sorunlara bakış açınız nedir? Bu da bir kardeş kavgası mı sizce?

Misak-ı Milli herhangi bir şekilde kılıç gücüne dayanılarak çizilmiş bir toprak parçasını anlatmaz. Tersine tarihsel, hukuki, sosyolojik, ahlaki dayanaklara sahip bir yurt kavramının ifadesidir. Bu nedenle de savaş içerisinde bile tartışma konusu olmamıştır. Ancak Cumhuriyet kurulduktan sonra, önce Ermenistan yapılmak istenen toprakların büyük bölümü de dahil olmak üzere bir Kürdistan yaratma iddiası çıkmıştır ortaya. Tarihte hiç olmamıştır. Hiçbir tarihsel belgede, sınırları belirli Kürdistan diye adlandırılmış bir bölgeden söz edilmez. Evet günlük dilde Kürtçe konuşanların daha çoğunlukta olduğu bölgeleri anlatmak için bu terim kullanılmıştır ama Kürtçe konuşan insanların yurdu sayılması gereken bir siyasal toprak parçası anlamında hiçbir belgede geçmemiştir. Türkiye Cumhuriyeti mecbur kalmadıkça yurttaşlarının bir bölümünün incinebileceği bu gerçeği dile getirmez.. Ama *Diyarbakır, Kürdistan'ın başkenti olacak* diye bir iddia, hem de silahlı bir eylem olarak ortaya atıldığı zaman mecbur kalır bunu söylemeye. Kürdistan olarak adlandırılan yerlerde Türkçe konuşan insanların da yurt sahibi olduğu 1000 yıl öncesinden saptanmıştır. Hem Türkler değil Avrupalılar tarafından... Marko Polo'nun gezi anılarında öncelikle Güneydoğu Anadolu'dan başlanarak Turkomania, Türk yurdu denir.

Ünlü Osmanlı Tarihçisi Bernard Lewis, *Modern Türkiye'nin Doğuşu* adlı kitabının daha ilk sayfasında '*Anadolu'nun Türkleşmesi 11. yüzyılda tamamlanmıştır*' diyor. Ve Anadolu'ya Türkiye adını verenler Türkler değil Avrupalılardır diyor.

Bir toprak parçasının hangi ulusun yurdu sayılması gerektiği konusu ne zorla, ne teoriyle saptanacak bir konu değildir. Sosyolojik, nesnel göstergeleri vardır. O toprak parçasında, tarım dışı etkinlikler, başta kent kültürü yani ulaşım, ticaret, eğitim, hukuk, güzel sanatlar gibi etkinlikler hangi topluluk tarafından gerçekleştiriliyorsa, gerçekleştirilmişse o toprak parçası onundur. Bakın ben tarihin tartışmalı olduğu Sümerlere kadar gidecek değilim. Ama 1000 yıl

öncesinde Araplar vardı, ondan önce Bizans daha doğrusu Roma.. Diyarbakır'ın en büyük camisi olan Ulucami bir Roma kilisesiymiş. Tarihte Kürtçe konuşan insanların... Dediğim gibi Türkiye Cumhuriyeti gerek kalmadıkça bunu dile getirmemeyi bir cumhuriyet felsefesi yapar, cumhuriyetle birlikte dil ayrımı, soy ayrımı, etnik ayrım gözetmeksizin *Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Türkiye halkına Türk Ulusu denir* tanımını temel almıştır. Ama bu Misak-ı Milli'nin bir parçasını Kürdistan yapacağız diye bir silahlı eylem ortaya çıkar da *burasını Türk halkı yurt edinme hakkını kazanmamıştır, sömürgeci olarak burada bulunuyor* derse, Türk halkı da savunma hakkı doğacağı için tarihi gerçekleri dile getirmek durumunda kalır.

1000 yıldır kent kültürü adına ne varsa asıl olarak Türkler yapmıştır. Daha önce Araplar ondan önce Bizanslar tarafından yapılmıştır bu bölgede... O zaman nasıl kalkar da *Türkçe konuşan insanların burada yurt edinme hakkı doğmamıştır ve burayı Kürdistan yapmak demokrasinin gereğidir* diye iddia edersiniz? Bu cüreti nereden bulduklarını da belirteyim. Kapitalist sömürgeci dünyanın maalesef 2. Dünya Savaşı'ndan sonra, Atatürk'ün yokluğunda Türkiye'ye empoze edebildikleri *sanayileşmeyi terk etme* üzerine dayalı çarpık ekonomi modeli sayesinde kırsal göç birkaç kentte toplandı. Gerçek gelişme yurt düzeyine yayılma yoluyla sağlanabilecek iken bu terk ettirildiği için Türkiye'ye, öncelikle kent ve kasabalara göç başladı. Çünkü kırsal göçün bir kalıbı vardır. Bu göç kalıbı içerisinde öncelikle kent ve kasaba sakinleri gelişme sayılan etkinliklerin yoğun olduğu yere gider. Çünkü daha gözü açılmamış köylü birden bire İstanbul'a gitmiyor. Kentli daha biraz kent kültürüne sahip olduğu için oralarda daha fazla olanaklar olduğunu hem daha erken öğreniyor hem daha yürekli olabiliyor. Türkiye'de, her yerde bu olay yaşandı ama Güneydoğu Anadolu'da özellikle dil etkinliği nedeniyle 1960'lı yıllardan başlayarak sömürgecinin ve onun içerideki işbirlikçilerinin cüretini arttıran şu özel durum ortaya çıktı: Güneydoğu Anadolu'da kasaba ve kentler 1960'lara kadar asıl olarak Türkçe konuşanların hakim olduğu yerlerdi, kent kültürünün yapıldığı ve yaşandığı yerlerde asıl olarak Türkçe konuşanlar çoğunluktaydı. Mardin, Siirt gibi yerlerde Arapça konuşanların çoğunlukta olduğu yerler de vardı. Ama Kürtçe konuşan insanlar hiçbir zaman çoğunlukta değillerdi kent ve kasabalarda.

### **Çarpık ekonomik politika ve göç**

Göç olayı, bu çarpık ekonomik politika, sanayileşmenin terk ettirilmesi ve yurt düzeyine dengeli dağılmış bir ekonomik kalkınma politikasının terk ettirilmesi sonucu Güneydoğu Anadolu'dan kent ve kasaba sakinleri Ankara'ya, İstanbul'a, İzmir'e göçtüler. Ben birinin canlı örneğiyim, benim ailem de Diyarbakır'dan Ankara'ya göç etti. Onların yerine de daha çok Kürtçe, Zazaca konuşan yurttaşların gelmesi söz konusu oldu ve 60'lı yıllardan başlayarak bu yurttaşlarımız kent ve kasabalarda yer yer çoğunluğu oluşturacak biçimde yerleşmeye başladılar. İşte cüretleri bundan arttı.

Hazır buraların eski sahipleri Ankara'ya, İstanbul'a göç etmişlerken biz burada Kürdistan yapma hevesimizi, halk oylaması diye emelimizi gerçekleştirebiliriz. *Bir topluma çarpık bir sömürgeci politika empoze edildiği için bir yöresinin yurdu olmaktan çıkarılması insan haklarına aykırı politikası* empoze edilemez. Bu geçici bir şeydir. Türkiye elbette ki gerçek kalkınma politikasına dönecektir ve o zaman Türkiye'nin her yanında çiçekler açacaktır. Diyarbakırlı Diyarbakır'a gidecektir, Niğdelinin Niğde'ye gidebileceği gibi.. Türkiye'nin her yerinde insanlar iş tutabilecektir. Edirneli Hakkari'de ya da Diyarbakırlı Urfa'da ev edinecek, iş tutacaktır. Bu demokrasinin de gereğidir. Hiçbir insan topluluğu çağımızın gerektirdiği ekonomik kalkınmayı gerçekleştiremediği sürece şerefini koruyamaz. Tarıma dayalı bağımsızlık, ulusal saygınlığa dayalı bir toplumun varlığını sürdürme olanağı yoktur. Komşunuz uçakla yolculuk ederken *benim atalarım kağnıyı bulmuştu ben de öyle yolculuk edeceğim* demek tutsak düşmenin bire bir reçetesidir. Öyleyse siz de sanayileşmek zorundasınız.

### **Ulusal kimlikte içtenlikli birleşme**

Bugünkü dil bileşimini veri olarak alsak bile demokrasinin, şeref gereği olan sanayi kalkınmasını gerçekleştirmek için şu gerçeği göz önünde tutmak lazım: Ne Siirt, ne Van, ne Hakkari, ne Şırnak tek başına ne bir demiryolu kurabilir, ne bir üniversite, ne bir fabrika ne bir tiyatro açabilir, ne bir lise, ne bir matbaa. Hiçbir şey yapamaz tek başına.. Ulusal çapta birleşme, ***ulusal kimlik şemsiyesi altında içtenlikli birleşme olmadıkça bir toplumun sanayileşmesi, sömürgeciye tutsak olmaktan kurtulması mümkün değildir.*** Bunu bilmek lazım.

Yine bu gelişmenin vazgeçilmez bir gereği. ***Folklor üzerine dayalı bir ulusal kimlik, kültür***

**kurulamaz. Folklor ne bilimdir, ne sanattır, ne de teknolojidir. Bunların ancak hammaddesi olabilir.** Yani bir ulusal üslûbu, bir ulusal rengi, bir ulusal anlatım tadını, dile getirmek için kullanılabilecek veriler olabilir. Bilim düzeyine, teknoloji düzeyine, sanat düzeyine yükselmek ancak ulusal kimlik gerçekleştirildiği zaman mümkündür. Kürt ayrılıkçı silahlı terör hareketi folklor üzerine dayandırmaktadır kendisini. Kaldı ki orada bile geçersizdir, çünkü tek dayandığı şey dildir. Bir tek dil ayrılığı vardır. Onun dışında o kadar çok benzeşme gerçekleşmiştir ki, kültür alanında.. Dil konusunda da 2 şeyi düşünmek lazım. Bir defa yalnız Kürtçe konuşan insanlar yok orada. Milyonu aşkın Zazaca konuşan yurttaşlar vardır. E onlara yazık değil mi? Zazaca, Kürtçe'den ayrı bir dildir. Ben bir Zaza köyünde doğdum büyüdüm, babam orada öğretmenlik yaptı. Peki onlar insan değil mi, niye onların hiç adı geçmiyor? Sömürgeci uşakları bu konunun altını niye çizmiyorlar?

Bu Kürt ayrılıkçılığı hareketi, *uzak olsun*, başarılı olsa, Kürtçe konuşan yurttaşlara şerefli bir hayat mı sağlayacaklar? 50 yıldır Barzani muhtar bir bölge sahibi. Bugün Barzani yönetimindeki Kürtçe konuşan Kuzey Irak'taki insanlar yüz ağartıcı bir hayat koşuluna ulaşmışlar mıdır, şerefli bir hayat koşuluna ulaşmışlar mıdır? Tam tersine hiç de onurlu olmayan bir biçimde sömürgecinin elinde bir maşa olarak bir Arap'ın tepesine, bir İranlı'nın tepesine ellerinden gelirse Türk'ün tepesine bir vurucu kuvvet olarak kullanılıyorlar.. Bir gelişme oldu mu? 50 yıl az zaman değil, Türk Devrimi 15 yıl içinde Türkiye'yi dünyanın saygı duyduğu bir cumhuriyete dönüştürdü. Orada niye olmadı, başarısız oldu?

### **Yaşar Kemal Kürtçe eser verdi mi?**

Yaşar Kemal'in ya annesi ya babası Kürt'tür. Yani aileden Kürtçeyi bilmesi gerekir. Yaşar Kemal bugüne kadar Kürtçe herhangi bir ürün verdi mi? Peki PKK neden bütün yazışmalarını Türkçe yapıyor?

Türk Devrimi şu sosyolojik gerçeklere dayanır: 300 yıllık Selçuklu yönetiminin resmi dili Farsça idi. Resmi dili Farsça olan Selçuklu yönetiminin Kürtçe konuşan tebaası medrese açsa idi, kitap yazsa idi, hukuk dili geliştirse idi engel mi olacaktı? Mümkün müdür? İddia edilemez böyle bir şey. Selçuklu'nun Türk'ü kayırıp Kürt'ü kösteklediği iddia edilemez.

**600 yıllık Osmanlı'da gayrimüslüm, Rum, Ermeni tebaasının matbaa açmasına, kitap basmasına, edebiyat geliştirmesine, okul açmasına, hukuk metinleri, gazete yazmasına engel olmayan Osmanlı, müslüman Kürt tebaası bunları yapacak olsaydı buna engel mi olacaktı?** Var mıdır böyle bir şey, olmuş mudur? Kürt olduğu için Osmanlı yönetiminin herhangi bir medrese açılmasına, kitap yazılmasına engel olduğu vaki midir? Yok. Bunu söyleyen düpedüz yalan söyler. Pekii.. Olmamışsa 900 yıldır bir bilim, sanat, teknoloji düzeyinde varlık göstermemişse Kürt dili, bunu o dilin kısıtlılığında aramak gerekmez mi? Yani 70 yıllık Cumhuriyet mi engel oldu vardı da? Kürtçe kitaplıklar vardı, eğitim kurumları, edebiyat vardı da Cumhuriyet mi bunları yok etti? Bunların tartışılması, Kürtçe konuşan yurttaşlarımıza da anlatılması gerekir.

Kürtçe konuşan yurttaşlarımızın da Türkçe konuşanlar gibi şerefli, güvenli, bağımsız, ulusal çapta, bir ulusal kimlik içinde birleşmelerine bağlıdır. Bu birleşme içtenlikle gerçekleşmiştir. Sömürgecinin kışkırtması ile baltalanmak istenmektedir. Çünkü bir yandan ekonomik başarısızlıklar, bu sorumsuz, yağmacı, talancı politik sınıf tarafından batırılmakta, öte yandan sömürgecinin empoze ettiği ve bu talancı politikacıların da 'he' dediği Türkiye'ye ekonomik kalkınma politikasını terk ettiren ekonomi politikası sayesinde bölgeler arası gelişme çok farklı olmuştur. Bu ortamda ayrılıkçılık sesini güçlü olarak duyurabiliyor. Bir de şunu eklemek gerekir.

### **Kürtçüler de kurtçular da maşadır**

Antidemokratik, faşist örgütlenmeler de 12 Eylül'den sonra hatta MC döneminde de Süleyman Demirel'in başkanlığındaki 1976'dan başlayan Türk devlet politikasına, kamu yönetimine faşist ve ırkçı bir yönetimin sızdığı, egemen olduğu, çöreklediği etkin olduğu ölçüde karşı tezler daha kolaylıkla kendini anlatma olanağı bulmuştur. Yani Türk ulusluğunu bir ırka indirgerseniz zaten pusuda bekleyen Kürt ayrılıkçı hareketi, *'Bak kardeşim sen beni Türk saymıyorsun, beni eziyorsun. Etnik ayrım yapıyorsun'* demeye başlamıştır. Haklı bir görünüme girmiştir, yani Kürtçülük kurtçuluğa, kurtçuluk Kürtçülüğe varlık nedeni oluşturur hale gelmiştir. Ama Türkiye Cumhuriyeti'nin mayasında da hiç birinin yeri yoktur ve bunların ikisi de demokrasiye, insan haklarına aykırı ve ikisi de sömürgecinin elinde maşa. Kurtçular sömürgecinin elinde

maşadırlar. Daha önce 2. Dünya Savaşı'nda da Ruslara karşı Alman sömürgeciliğinin elinde maşa idiler. Sonra da Amerikan sömürgeciliğinin, şimdi de Batı Avrupa sömürgeciliğinin. Türkiye'de bunu başaran Atatürkçü reçete olmasına rağmen Fethullahçı reçetelerle gidiyorlar oraya. 6 yaşında 10 yaşında iken köreltip, evinin efendisi olma bilincinden yoksun kılmak için gidiyorlar kurtçular Avrasya denen alana. Ve yakın bir gelecekte bunun önü alınmazsa Kırgız'ın, Özbek'in uyanan vatandaşları '*Aman Türkiye'nin yardımı bize lâzım değil*' diyecektir, '*Bizi bir felaketten ötekine uğrattı. Tam, bağımsızlığımıza kavuşur gibi olmuştuk. Bizi Batı Avrupa'nın sömürgesi yapmak için taşeronluğu üstlendi.*' Üstelik mümkün de değildir bu. Amerika her zaman Orta Asya'yı Rusya'ya terk etmeye hazırdır, dünyanın başka yerlerinde kendisi ile yarışmaması için.. Orta Asya Türklerinin evinin efendisi olması, Misak-ı Milli gibi, ulusal egemenlik düzenine dayalı bir toplumsal düzen anlayışıyla, laiklikle, bilimi yüceltmekle mümkündür. Ancak o zaman kendi dilleri bilim dili, sanat dili olur ve dünyaya Rusya penceresinden bakmak zorunluluğundan kurtulabilirler. Fethullahçı okullar sayesinde değil. Bunun bir benzeri de Güneydoğu Anadolu'da karşımıza çıkıyor. Kürtçe konuşan yurttaşların Atatürk sentezi içerisinde gönüllü birleşmeleri başarılmış iken bu sentezi baltalayanlar, sömürgeciliğin kışkırtması olan ayrılıkçı Kürt hareketinin işini kolaylaştırmışlardır. Son 50 yılın siyasileri ve hükümetleri bunu kolaylaştırmışlardır. 1000 yıldan bu yana gerçekleşmiş olan bir sentezi 50 yılda sakat politikacılar baltalayamazlar. Türkiye ancak Atatürkçü çizgide gelişebileceğini görecektir. Bu o kadar anlaşılakta ki 50 yıllık baltalamanın sorumlusu bayağı politikacılar her başarısızlıklarından sonra *Atatürk'ün yolunu izleyeceğiz* demek zorunda kalmaktadırlar. **50 yıldır gelen politikacıların tümü Atatürk'ün programını aşabilecek hiçbir program üretememişlerdir. Ne de 2. Cumhuriyetçi denen kendini bilmezler.**